

Betydning for et Folks aandelige Liv og Udvikling. Der er nævnt af en æret Taler idag (Høgsbro), hvorledes man i den Henseende saaledes har urigtigt anvendt Navne som Holberg, Ohlenschläger og flere Andre. Jeg troer ikke, at det, selv om det kan paa-vises, at Theatrets Virksomhed, Kunsten under den Form, under hvilken den her har været fredet om, har havt Indflydelse paa adskillige Mænd, kan godtgjøres, at disse Mænd ikke kunde have havt omtrent den samme Betydning for Samfundet, hvis denne Indflydelse fra Kunstens Side ikke havde fundet Sted; det kan gjælde flere af de Mænd, som man nævnte igaar. Naar der igaar hentydedes — hvad der jo allerede tidligere er imødegaaet af en anden æret Taler (Thurah) — til de Bondecomedier, som man opfører omkring i Landet, saa troer jeg, det vilde være en af de sørgeligste Følger af et Nationaltheaters Bestaaen, dersom det virkelig skulde gjøre almindelige Folk til Skuespillere istedetfor oplyste, handledygtige Mænd. Den Slags Comediespil kan taales som uskyldigt Tidsfordriv i en eller anden Aftag i en Bondeby, men skulde dette blive mere almindeligt, skulde det blive Andet end yderst sjelden uomtalte Tilfælde, troer jeg, det er Fremtoninger i i vor søkkelige Udvikling, som fortjente i højeste Grad at misbilliges. Men uagtet jeg saaledes endog langt fra ikke og heller ingenlunde i dets nuværende Skikkelse kan tillægge Theatret den Indflydelse, som man her har villet gjøre gjældende, saa er jeg dog af den Anskuelse, at Kunsten ogsaa under denne Form maa medtages som en ikke uvigtig Factor for et Folks aandelige Udvikling, og forsaavidt man da kunde blive enig om, at Kunsten udførte sin Opgave, sit Diemed bedre ved at være besytttet, tildeels ledet af Staten end ved at overgives paa private Hænder, forsaavidt kunde jeg ogsaa erkjende, at et Tilskud, et Bidrag fra Statens Side til kunstneriske Diemed i denne Retning er fuldtvel begrundet. Derfor har jeg kunnet være enig med Commissionen, naar den, som det vil findes Side 20 i Motiverne til Lovforslaget, udtaler, at man neppe kan antage, at Regjeringen og Rigsdagen ville fornægte Theatret, Kunstnerne,

deres Bistand, og nedlægge Theatret som Statsinstitution, dersom det kan opretholdes ved ikke uforholdsmæssige Udgifter. Commissionen har erkjendt, at det derefter var dens Hovedopgave at søge at komme til Klarhed om, hvad man nødvendigvis maatte fordrø af Staten, for at Nationaltheatret kunde opretholdes paa en til dets Hensigt og Formaal svarende Maade. Dette Regnestykke har Commissionen fremstillet, og man har forudsat, at, forsaavidt Rigsdagen og Regjeringen vilde godkjende denne Opgaves Løsning, saa vilde man derefter bestemme sig til enten at nedlægge Nationaltheatret, eller at opretholde det, eftersom man fandt Forslaget om Beløbet Størrelse antageligt eller ikke. Det er dette, som jeg ogsaa troer, man meget indstændig maa insistere paa, at der nu træffes en Afgjørelse enten til den ene eller den anden Side, at man ikke atter skyder Spørgsmaalet fra sig i det Ubestemmelige. Jeg troer, at alle Parter, alle Interesser have Krav paa, at man nu tager Mod til sig, og enten skaffer Nationaltheatret et, som det blev udtalt igaar, roligt Liv for en længere Tid, eller ophæver det som Statsinstitut og nægter det enhver Understøttelse. Blandt de Indvendinger, der ere gjorte mod Commissionens Forslag, paa hvilket Forlangendet om et bestemt aarligt Tilskud hviler, er der adskillige Enkeltheder, som jeg nærmere skal omtale, forsaavidt de ikke tidligere ere imødegaaede af ærede Talere. Der er bleven reist Indvending imod den til Theatrets Styrelse foreslaaede Sum, de 3000 Rd. Det er imidlertid mere, end der tidligere har været foreslaaet som Lønning for Theaterdirecteuren, og naar man mener, at man for en saadan Sum kun kan faae Middelmaadigheder, medmindre man havde en Mand, der sølte et stærkt indre Kald til denne Virksomhed, saa indvender jeg derimod, at det er netop en Mand med det indre Kald, man skal have, en Mand, der sætter Hensynet til Kaldet over Hensynet til nogle faa Hundrede Rigsdaler mere eller mindre, og har man ikke en saadan Mand, skal man lade sig nøie med Middelmaadigheden eller med en Mand uden dette indre Kald, da er Beløbet snarere for stort end for lille. Hvad Pensionsbestemmelserne angaaer, vilde